

HRVATSKA PSIHOLOŠKA KOMORA

Na temelju članka 31. Zakona o psihološkoj djelatnosti («Narodne novine«, broj 98/19, 18/22), članka 19. stavka 1. Statuta Hrvatske psihološke komore («Narodne novine«, broj 21/21, 109/22, 19/26) i članka 6. stavka 1. Pravilnika o psiholozima vježbenicima KLASA: 011-02/22-03/03, URBROJ: 251-375/01-01-22-5 od 17. rujna 2022. godine i KLASA: 011-02/22-03/03, URBROJ: 375-01-01-24-15 od 22. prosinca 2024. godine, Upravni odbor Hrvatske psihološke komore na 31. sjednici, donosi

PLAN I PROGRAM

VJEŽBENIČKOG STAŽA U PODRUČJU PSIHOLOGIJE SPORTA I TJELESNOG VJEŽBANJA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Plana i programa

Članak 1.

Ovim Planom i programom vježbeničkog staža u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja (dalje: Plan i program) ostvaruje se osposobljavanje psihologa vježbenika za praktičnu primjenu psihološke dijagnostike, za ovladavanje specifičnim znanjima i vještinama u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja te za upoznavanje s osnovama psihološke pripreme sportaša.

Rodna ravnopravnost

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Planu i programu, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojam korisnika psiholoških usluga u smislu ovog Plana i programa obuhvaća pojam korisnika psiholoških usluga u smislu propisa kojim se uređuje područje psihološke djelatnosti, a specifično se odnosi na sportaše, sportske timove, stručne kadrove u sportu, roditelje djece i mladih sportaša te rekreativne vježbače.

(2) Ostali pojmovi koji se koriste u ovom Planu i programu imaju značenja utvrđena propisom kojim se uređuje područje psihološke djelatnosti i općim aktom Komore kojim je uređen vježbenički staž psihologa vježbenika.

Znanja i vještine u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja

Članak 4.

Uspješnim dovršetkom vježbeničkog staža prema ovom Planu i programu psiholog vježbenik steći će znanja i vještine potrebne za:

1. Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja.
2. Planiranje, odabir, nabavljanje, pripremu i primjenu psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja.
3. Provođenje psihologijskog intervjua s korisnikom psiholoških usluga.
4. Prikupljanje podataka o korisniku/korisnicima psiholoških usluga iz sekundarnih izvora (npr. roditelj, trener).
5. Provedba kvantitativne i kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene.
6. Pisanje psiholoških izvještaja o psihodijagnostičkoj procjeni.
7. Upoznavanje korisnika s rezultatima procjene i etičkim načelima vezano uz tajnost dobivenih podataka i zaštitu privatnosti.
8. Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja te psihološke pripreme u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja.
9. Provođenje individualnih i grupnih edukacija korisnika psiholoških usluga i stručnih kadrova u sportu s ciljem bolje psihosocijalne prilagodbe na zahtjeve sporta.
10. Educiranje drugih stručnjaka i javnosti o različitim psihološkim pojavnostima s ciljem prevencije i promicanja mentalnog i tjelesnog zdravlja.
11. Dokumentiranje pruženih usluga psihološke procjene i psihološke skrbi te procesa psihološke pripreme i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije.
12. Suradnja sa stručnjacima drugih struka u drugim suradnim sustavima (npr. sport, edukacija, zdravlje i sigurnost sportaša, organizacija i upravljanje u sportu i sl.).
13. Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području psihološke procjene, psihološke pripreme sportaša i savjetodavnog rada te psihologije sporta i tjelesnog vježbanja općenito.
14. Prezentacijske i samoprezentacijske kompetencije.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada

Članak 5.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja obuhvaća:

- upoznavanje sa zakonskom regulativom u području psihološke djelatnosti i sporta (Ustav Republike Hrvatske, Zakon o radu, Zakon o psihološkoj djelatnosti, Zakon o sportu, Pravilnik o psihodijagnostičkim sredstvima, Pravilnik o psihološkoj dokumentaciji, Pravilnik o psiholozima vježbenicima, Kodeks etike psihološke djelatnosti, Standardi rada u području psihologije

sporta i tjelesnog vježbanja, Etički kodeks za rad s djecom, upoznavanje s etičkim načelima specifičnim za rad u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja),

- upoznavanje sa strukturom poslodavca kod kojeg se obavlja vježbenički staž i djelatnostima koje se kod poslodavca provode,
- upoznavanje s poslovima i zadacima mentora koje će psiholog vježbenik opažati i u njima sudjelovati,
- proučavanje i rasprava s mentorom o stručnoj literaturi po preporuci mentora, a radi stjecanja specifičnih znanja koja su mu potrebna za rad s korisnicima psiholoških usluga,
- planiranje i organiziranje provedbe aktivnosti psihologa u području psihološke procjene korisnika usluga sportskog psihologa uz poznavanje prioriteta i vremenskih okvira potrebnih za provedbu pojedinih aktivnosti.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava

Članak 6.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja obuhvaća:

- poznavanje i odabir psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja,
- iniciranje nabave relevantnih suvremenih psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja poštujući uvjete njihove nabave,
- pronalaženje, prijevod, priprema i kreiranje specifičnih skala za procjenu psiholoških procesa korisnika u domeni sporta i tjelesnog vježbanja.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije

Članak 7.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije obuhvaća:

- pridržavanje Etičkog kodeksa psihološke djelatnosti u profesionalnom radu,
- svladavanje samostalnog određivanja relevantnih izvora podataka o korisniku psiholoških usluga potrebnih za psihološku procjenu i/ili intervenciju,
- svladavanje samostalne procjene relevantnosti prikupljenih podataka iz dokumentacije o korisniku psiholoških usluga, uključujući povijest treniranja i natjecanja, podatke o motivaciji, rezultatima i obrascima ponašanja u sportskom okruženju, informacije dobivene od trenera, roditelja i članova stručnog tima.

Provođenje psihologijskog intervjua

Članak 8.

Provođenje psihologijskog intervjua s korisnicima psiholoških usluga obuhvaća:

- poznavanje obilježja i strukture različitih vrsta psihologijskog intervjua te samostalno određivanje svrhe njegove primjene,
- svladavanje samostalnog strukturiranja i provođenja psihologijskog intervjua s korisnikom psiholoških usluga,
- svladavanje samostalnog opažanja i interpretiranja verbalnih i neverbalnih ponašanja korisnika psiholoških usluga u različitim uvjetima (npr. na sportskom terenu, na natjecanju) u svrhu psihologijske procjene,
- svladavanje formiranja odnosa povjerenja s korisnikom psiholoških usluga koristeći učinkovite komunikacijske vještine temeljene na aktivnom slušanju, iskazivanju empatije i uvažavanju korisnika psiholoških usluga,
- učenje vještina provođenja dijagnostičkog intervjua (određivanje svrhe i cilja intervjua, odabir strukture intervjua ovisno o ciljevima, uspostavljanje odnosa povjerenja s korisnikom psiholoških usluga), razvijanje komunikacijskih vještina (aktivno slušanje, postavljanje pitanja, parafraziranje, identificiranje problema i tegoba te postavljanje dijagnostičkih hipoteza),
- opažanje tijekom intervjuiranja,
- upoznavanje sa specifičnostima intervjuiranja različitih korisnika,
- upoznavanje s ograničenjima intervjua.

Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja i tretmana

Članak 9.

Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja i tretmana u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja obuhvaća:

- upoznavanje s načelima i tehnikama psihološkog savjetovanja, osnovama psihološke pripreme u sportu i temeljnim značajkama teorija unutar socio-kognitivnog pristupa u sportu,
- upoznavanje s općim principima psihološkog savjetovanja i psihološke pripreme korisnika psiholoških usluga temeljem opservacije mentora u radu s korisnicima psiholoških usluga (sportaš, roditelj, trener),
- učenje o provođenju evaluacije procesa i učinaka savjetovanja i rada na psihološkoj pripremi te unaprjeđivanje procesa temeljem provedene evaluacije.

Primjena psihodijagnostičkih sredstava

Članak 10.

Primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava u radu s korisnicima psiholoških usluga obuhvaća:

- odabir i primjenu prikladnih psihodijagnostičkih sredstva ovisno o svrsi psihološke procjene,
- upoznavanje s psihodijagnostičkim sredstvima i njihovom namjenom,
- savladavanje samostalne primjene osnovnih postupaka statističke analize podataka, upoznavanje s procesom psihodijagnostike i prepoznavanja različitih specifičnosti i odstupajućih stanja karakterističnih za sport (poremećaja prilagodbe, razvojnih, psihosomatskih, psihijatrijskih i dr. poremećaja),

- osposobljavanje za primjenu i interpretaciju psihodijagnostičkih sredstava koja se koriste za procjenu kognitivnih sposobnosti (općih intelektualnih sposobnosti, percepcije, pažnje i pamćenja te ostalih kognitivnih sposobnosti ovisno o ciljevima procjene),
- osposobljavanje za primjenu specifičnih sportskih skala i upitnika za djecu i odrasle,
- upoznavanje s primjenom i interpretacijom psihodijagnostičkih sredstava koja se koriste za procjenu ličnosti i specifičnih poteškoća vezanih uz bavljenje sportom i vježbanjem ili općenito (testovi i upitnici ličnosti, projektivne tehnike i dr.),
- svladavanje samostalnog vrednovanja rezultata testiranja korisnika psiholoških usluga u skladu s psihometrijskim normama za pojedino psihodijagnostičko sredstvo,
- upoznavanje sa ograničenjima psihodijagnostičkih sredstava,
- upoznavanje s načinom bilježenja i čuvanja podataka u dosjeu korisnika psiholoških usluga, vođenjem psihološke kartoteke te zakonom propisanom nabavom testova, pohranjivanjem i čuvanjem testovnog materijala.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene

Članak 11.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene obuhvaća:

- savladavanje samostalne analize i integracije rezultata primijenjenih psihodijagnostičkih sredstava i ostalih primijenjenih psiholoških postupaka (integracija podataka intervjua i testiranja, interpretacija u kontekstu sporta i tjelesnog vježbanja, procjena mentalnih vještina, identifikacija snaga i rizika, formuliranje zaključaka i preporuka)
- svladavanje samostalne interpretacije rezultata psihološke procjene na temelju suvremenih znanstvenih spoznaja iz razvojne psihologije, psihologije ličnosti, psihologije sporta, kliničke psihologije i psihopatologije, zdravstvene psihologije i socijalne psihologije.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja

Članak 12.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja obuhvaća:

- svladavanje samostalnog strukturiranja i pisanja izvještaja o sportašu, u skladu sa svrhom psihološke procjene i etičkim načelima struke,
- integraciju podataka dobivenih intervjuom i primjenom psihodijagnostičkih sredstava, razvijanje vještina integracije podataka dobivenih različitim tehnikama u cjelovitu sliku koja odgovara ciljevima psihodijagnostičke procjene,
- upoznavanje korisnika psiholoških usluga s rezultatima procjene, stjecanje vještine upoznavanja korisnika psiholoških usluga s rezultatima procjene te

- specifičnostima vezanima uz posebno osjetljive situacije (u radu s djecom, ozlijeđenim sportašima, sportašima sa simptomima kliničkih poremećaja i sl.),
- poštivanje načela tajnosti i zaštite osobnih podataka.

Provođenje psihoedukacije i savjetovanja

Članak 13.

Provođenje psihoedukacije i savjetovanja korisnika psiholoških usluga i članova njihovih obitelji obuhvaća:

- primjenu suvremenih znanstvenih spoznaja iz područja psihologije sporta, kineziologije, razvojne psihologije, psihologije ličnosti, socijalne psihologije, kliničke i zdravstvene psihologije,
- kreiranje psihoedukativnih programa/radionica za korisnike psiholoških usluga,
- svladavanje samostalnog provođenja edukacija korisnika psiholoških usluga s ciljem bolje psihosocijalne prilagodbe na različite situacije poznajući načela učenja i poučavanja,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- evaluaciju učinka edukacije kroz praćenje promjena u psihosocijalnoj prilagodbi i napretku korisnika psiholoških usluga te, po potrebi, unaprjeđivanje edukacijskih programa,
- prepoznavanje granica vlastitih stručnih kompetencija i potrebe za upućivanjem korisnika drugom stručnjaku radi psihološkog savjetovanja, psihoterapije ili psihijatrijske obrade i tretmana.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima

Članak 14.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima s ciljem prevencije i promicanja zdravlja:

- osmišljavanje preventivnih i psiholoških programa podrške u svrhu očuvanja i unaprjeđivanja zdravlja, kvalitete života te prevencije bolesti,
- osmišljavanje programa psihoedukacije drugih stručnjaka u području psihosocijalne i zdravstvene zaštite građana s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- provođenje edukacija drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima u sportu i vježbanju te njihovim posljedicama, s ciljem promicanja zdravlja i prevencije zdravstvenih poteškoća i bolesti,
- evaluacija ishoda i učinka edukacijskih preventivnih programa, programa podrške i ostalih psihologijskih intervencija čiji je cilj promicanje zdravlja i prevencija bolesti kroz praćenje promjena u stavovima i zdravstvenim ponašanjima polaznika te, po potrebi, unaprjeđivanja programa.

Dokumentiranje pruženih usluga psihološke procjene te pohrana psihološke dokumentacije

Članak 15.

Dokumentiranje pruženih usluga i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije obuhvaća:

- organiziranje i sistematiziranje vođenja dokumentacije o vlastitom radu i primijenjenim psihološkim postupcima u skladu s propisima u području psihološke djelatnosti,
- poznavanje zakona, propisa i protokola koji se odnose na pohranu, čuvanje i korištenje psihodijagnostičkih sredstava i psihološke dokumentacije,
- pohranjivanje i arhiviranje psihološke dokumentaciju u skladu s propisima u području zdravstvene zaštite i propisima u području psihološke djelatnosti.

Suradnja s drugim stručnjacima i stručnjacima drugih struka

Članak 16.

Suradnja sa stručnjacima drugih struka obuhvaća:

- upoznavanje uloga stručnjaka u sustavu sporta,
- dogovaranje i organizaciju provedbe stručnih aktivnosti u suradnji sa stručnjacima drugih struka u drugim sustavima s kojima se ostvaruje suradnja, koristeći učinkovite komunikacijske vještine,
- upoznavanje modela suradnje sa sportskim kadrovima i sportskim institucijama, Hrvatskim olimpijskim odborom, lokalnim sportskim zajednicama, sportskim klubovima i kineziološkim fakultetima u Republici Hrvatskoj.

Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija

Članak 17.

Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području psihologije sporta i tjelesnog vježbanja obuhvaća:

- prepoznavanje područja i spoznaja iz kojih je potrebno daljnje usavršavanje za učinkovitiji stručni rad u području psihologije sporta te sposobnost biranja relevantnih edukativnih programa,
- praćenje stručne i znanstvene literature, pohađanje stručnih edukacija, sudjelovanje na znanstvenim i stručnim konferencijama i seminarima,
- metakognitivno procjenjivanje vlastitih profesionalnih kompetencija,
- poznavanje i primjena strategije zaštite vlastitog mentalnog zdravlja radi prevencije sagorijevanja na poslu, rad na osobnom razvoju.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike

Članak 18.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike obuhvaćaju sposobnost prezentiranja znanja i vještina iz područja psihologije sporta i tjelesnog vježbanja (prezentacija rada na stručnom skupu, konferenciji i sl., kreiranje psioedukativne radionice i priprema

za njeno provođenje, psihoedukativno djelovanje na licencnim seminarima za sportske trenere i dr.).

II. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu Plana i programa

Članak 19.

Ovaj Plan i program stupa na snagu osmog dana od dana objave na mrežnoj stranici Komore.

KLASA: 011-02/26-05/06

URBROJ: 375-01-02-26-3

Zagreb, 01. lipnja 2026.

